

KVINNAN

Sum harðar nøtur fyrri brendar tenn,
eru gamlar konur fyrri ungar menn

Tað er nú meira enn ár síðani vit av og á fóru at hava ein stubba undir heitinum »KVINNAN« her í blaðnum. Hereftir verða vit í minsta lagi einaferð um mánaðin at hava eina serliga kvinnudeild við áhugaverdum lesnaði fyrri allar kvinnur. Allar kvinnur eiga tí at vissa sær blaðið nú heinan vegin.

61 ÁR SÍÐAN FYRSTA KVINNAN FEKK VALRÆTT

Hin 7. juli, 61 ár aftaná at hin fyrsta kvinnan í heiminum setti kross á ein atkvøðuseðil — tað hendi í New Zealandi — fingur kvinnurnar um allan heimin almenna vátan um, at tær eiga at hava somu politisku rættindi sum menninir. Henda dag kom konvention S. t. um kvinnanna politisku rættindi í gildi.

Konventionin sigur, at allar kvinnur hava somu rættindi sum menninir, tá ið talan er um valrætt og rætt at koma í almenn embætti.

Tá ið ein í dag sær kvinnur arbeiða innanfyri politikk, økonomi og á tí sosiala økinum, hugsar ein ikki um, hvussu sjáldsama stutt tað er síðani at kvinnurnar vórðu settar javnbjóðis monnum í nógvum londum. New Zealand og Fíland, ið góvu kvinnunum valrætt ávíkavist í 1893 og 1906, undantikin, má ein leita fram til fyrra veraldarbardaga, áðrenn lond sum USA, Ongland, Sovjetsamveldið og Norðanlondini góvu kvinnunum valrætt. Í Noreg fingur kvinnurnar kommunalan valrætt í 1910 (til Stórtingið í 1913), í Danmark, Íslandi og Føroyum fingur kvinnurnar valrætt í 1915, í Svøríki 1921.

Men atkvøðurættindini er langt frá einasta óki, har S. t. nevndin fyrri stöðu kvinnanna í samfelagnum hevur nakað at siga. Um kvinnan skal koma at standa javnbjóðis mannum og hava sama virði sum arbeiðskraft, mugu hennara líkindi fyrri læru eisini gerast tvey somu mannsins. Í dag restar nóg í Nógvum lond hava eina skúlskipan og yrkisupplæring, ið er so eintáttad, at einasta maðurin hevur atgongd hagar til. Tað er eisini eitt úrslit av teirri uppfatanini, at kvinnan

er eitt minni sjálvstøðugt individ enn maðurin, tá ið kvinnur, ið gifta seg við manni av øðrum tjóðskapi sambært lóginar í flestu londum av sær sjálvum fáa borgararættindi mannsins. Í Norðanlondum hevur kvinnan rætt til at hava sín egnu tjóðskap, um hon ynskir tað. Men hetta framstig er bert tvey ára gamalt.

Ikki mamma til sítt egna barn

Undir einum doktoradisputatsi í Keymannahavn nýliga kom tað fram, at ein kvinna hevði átt eitt barn, sum hon sambært reglurnar av blóðslagkanningarnar ikki kund; vera mamma til.

Henda frásøgn var givin av eyka-skurðlækna Svend Ring Lyndrup úr Odense, tá ið hann vardi sína doktoravdiðgerð um rhesusblóðslagsins nýtslu í fadirskaðarmálum.

Hetta kundi lættliga fingið keðiligar rættismedisinskar fylgjur, um ein ikki var reiðiliga visur í, at slíkt bert kann henda í einum av 50.000 tilfelli. Ein lítill smoga vil hetta tó altíð vera fyrri ein møgulegan pápa, men so hevur ein kortini ikki bert ansað eftir blóðslagnum, tá ið ein áður hevur avgjørt, hvør pápin er.

Er tað so?

Kvinnurnar í Norðanlondum og Onglandi pynta seg fyrri sínum meðssystemum, meðan kvinnurnar í Fraklandi pynta seg fyrri monnum.

Sveinn Austen.

Framhala

KOLAMÁLID.

arfund, ið hann hevði við valutamíðstöðina í fjór vár. Tað skal her verða bert við nakað av tí, ið M. H. Thomsen bar fram fyrri Hvalbingum av hesum tiltikna, umrøddu fundi við valutamíðstöðina í fjór vár.

Tey góðu tíðindini, sum hann hevði at frambæra fyrri Hvalbingum var tað, at kolaprísurin mátti skerast niður 10 kr. pr. ton, men sjálvandi vóru ikki allir Hvalbingar líka fegnir yvir slík tíðindi, og var tað tí onkur, sum muddaði ímóti; með hvat hendi tá; eitt óløgri reis frá grunni, og tað var formaðurin, hr. Thomsen, og tók hann soleiðis til orða: »at eftir sum Hvalbingar ikki vildu lækka kolaprís, skuldi hann siga teimum tað, at Martin Holm segði, at um Hvalbingar ikki vildu lækka kolaprís, so skuldi útlandskt kol verða flutt inn í dýrum dómi.«

Hetta var tað sama sum at leggja knívin á strúpan á Hvalbingum.

Eg vendi so aftur til upplýsingar nar frá M. H.

Eitt kann serliga verða biðið merki í, og tað er tað, at Martin Holm sigur soleiðis:

»Eg kann frøga tað heiðraða ting við at siga frá, at landsstýrið eftir áheitan frá stjórnini fyrri R. K., longu hevur gingið Hvalbingum á móti, so hendu á áheitan er komin í seinna lagi, men fyrri tí kann hon jáa góða nevndarviðgerð eftir sum hon er vordin tingmál.«

Tað, at M. H. sigur, at landsstýrið longu framan undan hesi áheitan skal hava gingið Hvalbingum á móti eftir áheitan frá stjórnini fyrri R. K., er ófatuligt; tí tá ið áheitan (umsókn) okkara var í umbúna, tá fyrilá einki frá stjórnini fyrri R. K.

Tí um so hevði verið, so hevði neyghenda áheitan verið send tinguin.

Landsstýrið segði seg eisini taka stöðu í hesum máli í fjór vár, men hvat spurdist burtur úr? Tað hevur verið sjónligt til dagin í dag.

URTAPOTTARNIR

Hvussu skulu urtapottarnir goymast, tá ein er burtur og heldur feru?

Ein stór balja verður sett á gólvíð. Lagt verður aftur yvir mæginpartin av baljuni, so at vatnið ikki skal fordampa. Blómurnar verða settar runt um baljuna. Við hjálp av einari löriftsál, ið gongur úr vatninum og niður í moldina í urtapottinum, vilja blómurnar altíð kunna súgva vatn til sín. Til stórra blómur einar tvær heldur breiðar löriftsálir, til minni blómur er ein smól ál nóg mikið.

Mjálkin.

Um summarið súrnar mjólkini skjótt. Hvat kann hon tá nýtast til?

Er mjólkini bert eitt lítið sindur súr, kann hon tó hjargast við at lata ein knivsodd av natron í hana. Er mjólkini heilt súr, ber til at síla hana gjøgnum eitt klæði niður í eitt fat, so at sjálvur loypingurin verður sílaður frá. Á tann hátt fær ein frálíkan ost, hagarí ein kann røra kumman, ella eisini blanda hann við ymskum grönnmeti til summarsalat. Súr mjólk er frálík til klattar og pannukókur, men best smakkar hon sjálvandi sum rómastampur.

Góð ráð!

Nýkomnar blekkblettir ber væl til at fáa burtur við sitrónsaft. Tað krevst eitt sindur av toli, men geur úrslit til endans.

★

Sagt verður at frægasti máti at fáa flugurnar úr einum rúmi er at seta harðar ella rindegys opin, so gjóstur verður í rúminum. Fluglortur fæst best bæst burtur við at vaska við flógvum edikki.

Tapetplastikk

Tapetplastik er nakað nýtt, ið er tikið í brúk í Svøríki. Tað er flótandi og hevur ongan lit. Tað skal smyrjast upp á tapetið beinleiðis. Tá ið tað tórnar, verður tapetið skjeggjandi blankt og tolið bæði vatn og súplut. Tílkitt tapetsmyrsul er ógvuliga væl umtókt í Ameríku, sigur Svensk Färgteknisk Tidsskrift.

Havnar kvinnufelag ger útferð til Toftavatn við Sigmundi. Farið verður kl. 8 á morgni

VAKRAR AV MJÓLK

Tað er einki mark fyrri, hvussu vakrar vit skulu vera, bert vit fylgja ráðum vakurleikaserfrøðinganna og brúka tað ella tað kremið. Úr París frættist nú, at tær hava funnið eitt nýtt slag av kremi, eitt slag, ið ger, at tær ungu vera ungar og tær gomlu gerast ungar aftur. Tað er gjørt úr mjólk, sum gjøgnum öldir hevur verið mettt at vera hitt fremsta vakurleikaevnið. Í árávis hevur kos-

metikkíðnaðurin roynt at funnið ein máta, ið ger tað gjørligt at gera nýttu burtur úr hesum frálíku evnunum í mjólkini. Nú er hetta eydnað og hitt nýggja kremið hevur fingið heitið: D-krem.

Tað er tó ein spurningur, um tað ikki er óðýrari bert at drepa »fjesið« niður í eitt mjólkafat.

NYLON

Tað er vert at minnst til, at nylonplógg ikki skulu turkast í sólskini. Fyrst og fremst litfarast tey (hvítt nylon verður skjótt gult), og aftrat tí minskar sólin munandi um haldgðskuna. Við 200 tíma sólskini minskar haldgðskan 40 pst., meðan hitt samsvarendi prosentalið fyrri bummull bert er umleið 20.

* 31 börn í alt.

Í Hollandi gifti ein 64 ára gomul kvinna seg við einum einkjumann, ið hevði 11 börn. Sjálv hevði hon ikki ferri enn 14. Hartil kom at hon mátti forsyrgja 6 börnum frá fyrri hjúnarbandi manns síns. Tey 31 börnini høvdu spjaldur við navni á undir brúðleypinum.

ÍSSKÁPIÐ

HVUSSU ER BEST AT HALDA ÍSSKÁPIÐ REINT?

Ísskápið verður vaskað við kloriumvatni. Í tablet til hvønn litur av vatni. Klorium virkar bæði reinskandi og desinfiserandi.

Osturin.

Osturin hevur lætt við at tarna. Hvat er tá at gera?

Turtur ostur verður líka góður og átlugur, tá ið hann verður lagdur niður í mjólk. Har liggur hann eina tíð, verður síðan upp úr aftur tikið, turkaður við einum klæði, latin uppí ein plastikkpessa og síðan goymdur í eini stein- ella leiðurkruku.

MATPRÁT

Nærum hvønn dag hava vit epli til dögrunda, men ikki altíð eru eplini so góð, og oftani eru tey illa etandi bert vanligu kókað. Tað kann tí lona seg at gera eitthvørt annað burtur úr teimum. Til dømis: Hita eitt sindur av steikifeitti í eldføtum glaslati. Í glasíð verða lögð nokur lög av eplaplísum við osti, salti og smóri ímillum. Skal steikjast í ovnum 1 tíma.

★

Epli verða rivin og steikt á pannu sum pannukókur. Legg nakrar flisar av fleski omaná og hell hitt heita feittíð niður yvir. Kryddrað verður eftir ynski.

LESIB

KVINNUNA!

Fyri tað fyrsta kann verða sagt, at landsstýrið ikki hevur gjørt tað, ið gerast kann í hesum máli; — tað hevur verið sjónligt — og tí er nú nevnda mál beint á Føroya lögting fyrri har at fáa ta neyðugu viðgerð, sum hetta týðningarmikla mál krevur. Tað næsta er tað mark, sum hr. Djurhuus tosar um. Men eg skal siga honum tað, at vit eru ikki komin til nakað mark, fyrr enn vit hava sett innflutningin av útlandskum kóli so langt niður, at vit kunna sleppa av við alt tað kol, sum vit eru fírir fyrri at framleiða uttan at verða tarnaðir av tí útlandsk.

Sum t. d. landsstýrið sigur seg hava skorið innflutningin av útlandskum kóli niður frá 10.000—7.000 tons.

Hví ikki skera longu niður, um tað skuldi verið neyðugt.

Vónandi verður gott at spyrjast burtur úr á hesum sinni.

Allar útlandskar vörur eiga at víkja fyrri teimum vörum, sum kunna framleiðast í landinum.

D. J. Sørensen.

★

»Landsstýrið hevur gjørt tað, ið gerast kann. Og tað er ein spurningur, um nakað meir kann verða gjørt. Einaferð kom ein til markið. Tað var ein vist komin nú.«